Programmabegroting 2027 Beek Lokaal – Eerste termijn

Voorzitter,

Vandaag bespreken we de programmabegroting 2027. Vorig jaar hebben we bewust aangegeven dat we de nieuwe gemeenteraad de gelegenheid wilden geven om zelf richting te geven aan de toekomst van Beek. Inmiddels ligt er een nieuw coalitieakkoord en staat er een nieuw college. Met deze programmabegroting 2027 zien we voor het eerst hoe die ambities worden vertaald naar concrete plannen en investeringen.

We hebben het jarenlang gehad over het ravijnjaar. Dat leek steeds dichterbij te komen, maar schoof vervolgens ook steeds weer op. De begroting voor 2027 is sluitend en laat een positief resultaat zien. Dat is goed nieuws. Tegelijkertijd weten we dat de financiële toekomst onzeker blijft en dat de jaren vanaf 2028 opnieuw de nodige uitdagingen met zich meebrengen. De wethouder heeft toegezegd de raad tijdig te betrekken bij de financiële keuzes en het proces richting 2028 en verder. Dat vinden wij als Beek Lokaal belangrijk. Niet achteraf horen welke keuzes nodig zijn, maar vooraf met elkaar in gesprek gaan, mogelijkheden verkennen en samen verantwoordelijkheid nemen. Bij het Beleidsplan water en riolering 2027-2031 hebben we zo'n proces doorlopen. Dat hebben wij als prettig ervaren. Er was ruimte voor uitleg, gesprek en gezamenlijke afwegingen. Wat ons betreft is dat een goede manier van werken. Niet tegenover elkaar, maar met elkaar aan tafel.

Er staan grote projecten op stapel die belangrijk zijn voor de toekomst van Beek. Denk aan De Haamen, Kindcentrum Baeks Kompas en de andere investeringen uit het projectenboek. Een begroting gaat immers niet alleen over inkomsten en uitgaven, maar ook over de keuzes die we maken voor de toekomst. Investeren is nodig, maar het kost ook geld. Daarbij blijven wij aandacht vragen voor inwoners met een smalle beurs en mensen die een lastenverzwaring niet zomaar kunnen opvangen. Dat is en blijft voor Beek Lokaal een belangrijk uitgangspunt. De wethouders hebben ons verzekerd dat er voldoende vangnetten zijn. Wij blijven erop letten dat deze vangnetten ook in de praktijk voldoende bescherming bieden.

Uiteindelijk draait het om de vraag of onze plannen en investeringen eraan bijdragen dat we in Beek goed kunnen wonen, opgroeien, werken en naar elkaar omkijken. Of er een plek is voor onze jongeren, aandacht voor onze ouderen en hulp wanneer mensen die nodig hebben. Daar moeten onze keuzes aan bijdragen. We willen dat iedereen mee kan blijven doen. Dat voorzieningen bereikbaar blijven en dat we blijven investeren in een sterke sociale basis. Want een sterke gemeenschap bouw je niet alleen met gebouwen, maar vooral door naar elkaar om te kijken. En voorzitter, juist daar ligt een mooie kans.

Zowel de landelijke overheid als de provincie Limburg zien het belang van sterke gemeenschappen, goede ontmoetingsplekken en ruimte voor maatschappelijke initiatieven. Dat blijkt ook uit hun bereidheid om hierin te investeren. Ook voor ons als Beek Lokaal is dit een belangrijk uitgangspunt. Hoe kunnen we samen met onze verenigingen, stichtingen en maatschappelijke organisaties onze ontmoetingsplekken versterken? En hoe zorgen we ervoor dat deze plekken ook in de toekomst hun belangrijke functie behouden? Wat Beek Lokaal betreft moeten we die kansen gezamenlijk oppakken. Als ook andere overheden bereid zijn hierin te investeren, moeten we kijken hoe we daar als gemeente bij kunnen aansluiten. Want investeren in ontmoeting is investeren in leefbaarheid, welzijn en een sterke gemeenschap. Dat geldt ook voor de Asta, die een belangrijke maatschappelijke en culturele functie heeft in onze gemeente. Het is belangrijk dat deze functie behouden blijft, met ruimte voor zowel maatschappelijke activiteiten als een gezonde exploitatie.

Beek Lokaal vraagt al jarenlang aandacht voor verkeersveiligheid. Dat hebben we gedaan bij onder andere de Raadhuisstraat, Brugstraat en Adsteeg. Ook rond onze basisscholen en de toekomstige locatie van Kindcentrum Baeks Kompas hebben we steeds benadrukt dat een veilige en goed bereikbare omgeving belangrijk is voor kinderen, ouders en omwonenden. Tegelijkertijd verandert het verkeer. Er komen steeds meer elektrische fietsen, fatbikes en andere snelle vervoersmiddelen. Daardoor nemen de snelheidsverschillen tussen verkeersdeelnemers toe.

Kijk bijvoorbeeld naar de Prins Mauritslaan en de Stationsstraat. Dit zijn belangrijke fietsroutes voor scholieren op weg naar de middelbare school. Op verschillende plekken komen uitritten en garage-uitritten direct uit op het fietspad. Daarbij kan een fietser, zeker met de huidige elektrische fietsen, sneller naderen dan een automobilist verwacht. Daarom dienen wij samen met CDA en Progressief Beek een motie in om ook dit soort situaties in beeld te brengen en te onderzoeken waar verbeteringen nodig zijn. Want verkeersveiligheid begint bij het herkennen van risico's, voordat er ongelukken gebeuren.

Onze leefomgeving verdient ook aandacht. Het Levensbomenbos laat zien hoeveel waarde groen heeft voor onze inwoners. De 3-30-300-regel biedt een mooi uitgangspunt. Tegelijkertijd moeten we keuzes maken tussen woningbouw, parkeren, wateropvang en groen. Met de coalitiemotie van Beek Lokaal, CDA en Progressief Beek willen we daarom eerst in beeld brengen hoe groen onze kernen en wijken zijn, waar kansen liggen en waar verbetering nodig is. Vervolgens kunnen we samen bepalen welke stappen haalbaar zijn, ook als het gaat om beheer en onderhoud. Want groen is niet alleen mooi, het draagt ook bij aan gezondheid en leefbaarheid.

De ontwikkelingen op en rondom Chemelot, de bereikbaarheid van onze regio en de toekomst van Maastricht Aachen Airport hebben allemaal invloed op Beek. Dat werkt door in onze wegen, onze bereikbaarheid en onze eigen infrastructuur. Daarom is het belangrijk om vooruit te kijken en plannen goed op elkaar af te stemmen. We moeten voorkomen dat we vandaag een weg openbreken voor het ene project en deze korte tijd later opnieuw moeten aanpakken vanwege een andere ontwikkeling. Dat vraagt om overleg en samenwerking met de provincie, het Rijk en onze regionale partners. Want veel ontwikkelingen houden niet op bij de gemeentegrens. Als we Beek goed willen voorbereiden op de toekomst, moeten we dat samen doen.

Als ik kijk naar alles wat vandaag voorligt, dan gaat het uiteindelijk over iets heel eenvoudigs: Beek moet Beek blijven, maar wel klaar zijn voor de toekomst. We willen dat kinderen hier veilig kunnen opgroeien, ouderen zich thuis voelen en ook volgende generaties hier met plezier kunnen wonen en leven. Dat vraagt om keuzes, samenwerking, verbondenheid en betrokkenheid. Niet alleen van het gemeentebestuur, maar van ons allemaal.

Want Beek maken we samen. Vandaag en morgen.

Tot zover de eerste termijn.